

Käpylän musiikkiopiston tiedotuslehti 1/13-14

Kapula

Kapula

Käpylän musiikkiopiston tiedotuslehti 1/13-14

Kanslia tiedottaa.....	3
Rehtorin palsta.....	3
Virvatuli - itsearviointin projekti käynnistyy.....	4
Suzukipalsta: Selloleiri Sipoossa - Viulistit Tampereella.....	5-6
Puhaltajia Huittisissa.....	6
Saman joulutähden alla - konsertti.....	7
Soittoharrastus - miksi?.....	9
Suomen musiikkioppilaitosten liiton uusi hallitus.....	12
Bolerian rhapsody - Ilkka Hammon teoksen kantaesitys 27.10.2013.....	13
Resonaari – opiskelun demokratiaa.....	16
Balladitanssimaan!.....	18

Yhteystiedot

Käpylän musiikkiopisto
Taivaskalliontie 3, 00600 Helsinki
p. 7206610 kanslia
www.kmo.fi
kanslia@kmo.fi
Kapulan toimitus: pirjo.pesola@kmo.fi

Kannen kuva: Ilkka Hammon orkesteriteos Bolerian Rhapsody esi-illassa Koskelan kirkossa 27.10.2013.
Kuvassa vas. Lisa Pälikkö, Ilkka Hammo ja Ahti Valtonen, ks. s.13.

Kanslia tiedottaa

Kanslia on auki ma-ke klo 10-15. Sähköpostiosoite kansliaan on kanslia@kmo.fi. Kanslia tiedottaa ajankohtaisista asioista myös opiston nettisivuilla, www.kmo.fi/ ajankohtaista.

Kanslia on kiinni opiston joululoman ajan: 19.12.13 - 6.1.2014.

Opiston joulukonsertti sisältää jouluisia musiikkia erityisesti ryhmien ja kamarimusiikki-kokoonpanojen esittämänä: Koskelan kirkossa, keskiviikkona, 11.12.2013 klo 18.00.

Johanna Rusanen-Kartano laulaa jälleen musiikkiopiston orkesterin solistina. Konsertti soi Oulunkylän kirkossa ti 17.12. klo 19.00, Ahti Valtonen johtaa.

Anu Ekholmin sijaisena hänen sairaslomansa ajan (helmikuun alkuun) toimii Henri Tiihonen (ohessa). Henri palasi juuri Veronasta, Italiasta, saatuaan siellä valmiiksi suomalaista musiikin maisteria vastaavan tutkinnon. Henri toivotettiin tervetulleeksi marraskuun kuukausipalaverissa.

Kevätkauden opetus alkaa loppiaisien jälkeen, tammikuun tiistaina, 7.1.2014.

Rehtorin palsta

Elämä on monessa mielessä jatkuvaa arviointia. Meistä itse kukin miettii ja mittailee omia tekemisiään ja tekee niistä johtopäätöksiä tulevaisuutta varten.

Opetus ja kulttuuriministeriön lanseeraama "Virvatuli" - malli taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten itsearviointiin tueksi on nyt saapunut myös Käpylän musiikkiopistoon. Keski-Helsingin ja Pakilan musiikkiopistojen sekä espoolaisen musiikkiopisto Juvenalian kanssa on yhdessä tänä syksynä käynnistetty Virvatuli-hanke. Hankkeen käynnistämisen on mahdollistanut tarkoitusta varten saatu avustus OKM:stä. Virvatulesta tarkemmin Kapulan sisäisivuilla.

Musiikkiopistossamme on tekeillä myös kestävä kehityksen ohjelman suunnittelu. Ohjelman keskeinen ympäristöpäämäärä on huomioida ilmaston suojele kaikessa toiminnassa. Toimenpiteinä ovat mm. kierrätys, energian säästö ja osittainen aurinkoenergiaan siirtyminen. Lopullisena tavoitteena täytyy tietenkin olla hiilineutraali musiikkiopisto. Kestävä kehityksen ohjelman hyväksyy kannatus-yhdistyksen hallitus ja siitä tullaan tiedottamaan myös perheitä. Onhan yhtenä kestävä kehityksen osana sosiaalinen ulottuvuus.

Ohjelman onnistumisen edellytyksenä on kaikkien osallistuminen, aivan kuten Virvatuli-hankkeessa. Joulua ja lumipeitettä odotellessa toivotan kaikille lukijoille antoisaa loppukautta ja aikanaan Rauhallista Joulun aikaa!

Raimo Päiväläinen

Virvatuli - itsearvioinnin projekti käynnistyy

Keski-Helsingin, Käpylän, Juvenalian ja Pakilan musiikkiopistot aloittivat tänä syksynä opetus- ja kulttuuri-ministeriöltä saadun tuen turvin Virvatuli-malliin perustuvat itsearviointiprosessit. Tällä hetkellä opistoissa on meneillään ensimmäisen arviointialueen /-alueiden valinta.

*“Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin (Laki taiteen perusopetuksesta 21.8.1998/633). Käytännössä arvioinnista kuitenkin vastaavat usein oppilaitokset. Itsearvioinnin tueksi kehitettiin taiteen perusopetuksen oppilaitosten omasta aloitteesta sekä opetus- ja kulttuuri-ministeriön rahoituksella kaikkien taiteenalojen yhteiset arviointikriteerit ja itsearviointimalli, joka sai nimekseen Virvatuli-malli. Tavoitteena oli löytää oppilaitosten näkökulmasta tärkeimmät kriteerit arvioinnin pohjaksi. **

*Itsearviointimallin ja -kriteerien suunnitteluun osallistui yli 30 taiteen perusopetuksen oppilaitosten ja liittojen edustajaa. Arviointimallia testattiin myös kahdeksassa oppilaitoksessa kevään ja syksyn 2011 aikana.”**

* (otteita Virvatuli-oppaan sivuilta)

Käpylän musiikkiopiston arviointiryhmän muodostavat rehtori Raimo Päiväläinen (pj.), Lassi Logrén (apul.reht., kamulinja), Pirjo Pesola, Maija Helve sekä Marttiina Ahlström, joka kouluttautui päivän verran Virvatuli-malliin räätälöidyn tietokoneohjelman käyttöön. Maija Helve ja Pirjo Pesola tutustuivat malliin aiemmin syksyllä Vantaan koulutuspäivässä.

Virvatuli-itsearviointimallin viisi arviointialuetta ovat Oppilaat, Opettajat, Oppimisympäristö, Johtaminen sekä Yhteistyö-suhteet. Kaikkia näitä tarkastellaan itsearviointikriteereillä, joista malli antaa runsaasti esimerkkejä. Oppilaitokset voivat valita (ja muokata) esimerkeistä itselleen tärkeimmiksi koetut kriteerit.

Malli sisältää kirjallisen oppaan lisäksi verkkosivut työkaluineen (tilastollisia apuvälineitä, kyselymalleja). Virvatuli-oppaasta löytyy myös käytännön ohjeita oppilaitoksen arviointiryhmälle prosessin läpiviemiseen.

Koulutusta henkilökunnalle

Jotta arvioinnin hyöty olisi mahdollisimman suuri, opistolle on kutsuttu malliin syvällisesti perehtynyt kouluttaja, Kirsi-Marja Kiviruusu sitä esittelemään. Hän osallistui itse Virvatuli-mallin suunnitteluun osana sen musiikkityöryhmää.

Itsearviointi on koko henkilöstöä koskettava, usean vuoden projekti, ja sen tuloksista on hyötyä mm. toimintasuunnitelman tai opetussuunnitelman päivitystä tehtäessä. Uudet opetussuunnitelman perusteet tulevat muutaman vuoden kuluessa, ja niiden perustalle rakennetaan siis myös Käpylän musiikkiopiston uusi opetussuunnitelma.

Huoltajia ja oppilaita tullaan lähestymään kyselyillä, joiden tarkoituksena on saada selville mielipiteitä opettajien toiminnasta. Toivomme aktiivista osallistumista, sillä vain runsaslukuisten vastausten perusteella voimme kehittää edelleen opiston toimintaa.

Pirjo Pesola

Suzukipalsta

Selloleirillä Nilsaksen leirikeskuksessa

Nilsaksen leirikeskus oli jännittävä ja viihdyttävä paikka. Moottoritietä käännyttiin soratielle, joka oli niin pitkä, että pelkäsimme tien päässä olevan vain hirviä ja karhuja. Yksi oppilas saapui Nilsakseen lenkkipolun kautta, koska navigaattori ohjasi.

Nilsaksessa oli pingispöytä ja hieno parvi. Vietimme parvella monta iloista tuntia pelaillen ja leikkien. Soitimme paljon ja aina, kun puhuimme liikaa harjoituksissa, Anja hiljensi meidät piirroksella, jonka oli tehnyt Anjan entinen oppilas. Piirroksessa Anjalla oli rajut, pystyyn sojottavat hiukset ja arpi poskella. Ruoka oli erinomaista ja jälkiruokaakin sai. Saunassa

kävimme lauantai-iltana ja sauna oli hyvin lämmitetty. Leikimme saunan jälkeen röh-röhiä, jossa tarkoitus oli saada muut leikkijät nauramaan hullunkurisilla röhkäisyillä.

Konsertti sujui hyvin, vaikka yksi juhlakenkä olikin hukassa. Kenkä löytyi myöhemmin matkalaukusta. Matkalaukku ei kuitenkaan ollut kengän omistajan laukku.

Samanlaiselle leirille lähtisin uudestaan.

Oliver Määttä

Opiston sellistit leireilivät 1.-3.11. Sipoon Nilsas Gårdissa Anja Majan ja Sanna Jääskeläisen ohjauksessa Sipoon tienoilla. Sunnuntaina leirin päätteeksi oli 45 min konsertti Sipoon uudessa kirkossa.

Alla leiriläisten ryhmäkuva (kuva: Jenna Meyer) Sipoon syksyisessä maisemassa.

Viulisteja Tampereella

Yhteensä noin parikymmentä suzuki-viulistia kokoontui Tampereen Suzukikoululle yhteisille tunneille.. Opettajat Sari Jeskanen, Anniina Mäkinen (Tampere), Salla Ahokanto (Keski-Vantaan mo) ja

Hannele Lehto (Käpylän mo) pitivät noin parinkymmenen soittajan joukoilleen kuusi ryhmätuntia.

Nuoret melko saman ikäiset soittajat oppivat tuntemaan toisiaan, soittivat yhdessä ja ruokailivat porukalla. Mukavaa oli!

Kuva:
Hannele Lehto

Puhaltajia Huittisissa

Huittisten Hullu Puhallus 2013 järjestettiin viikonloppuna 15.-17.11. *Puhallinsoittajien kisailu on vakiinnuttanut asemansa kansallisena mittelönä, ja siitä hyvänä osoituksena on kisailijoiden suuri määrä, Kaikkiaan viikonloppun aikana Ryti-salin lavalla esiintyi yli sata lasta ja nuorta joko solistisesti tai ryhmän jäsenenä.* (ks. www.huittinen.fi/hullupuhallus)

Käpylän soittajat Hanna Hujanen (tuloksena C-sarjan 2. sija) ja Jemina Manssila (C-sarjan 3.sija) soittivat ja pärjäsivät upeasti sarjansa (1998 tai sen jälkeen syntyneet) 29 soittajan joukossa, paljon onnea!

Saman joulutähden alla -konsertti

Latinalaisen Amerikan
barokkisävelmiä
sekä alueen joululauluja

su 1.12.2013 klo 18.30!

Koskelan kirkossa, Käpyläntie 11

Tervetuloa!

Vapaa pääsy, ohjelmat 5€.

Opiston joulukonsertti ke 11.12.13 klo 18
Koskelan kirkossa. Jouluisia musiikkia erilaisten
kokoonpanojen esittämänä!

Orkesterin joulukonsertti, sopraanosolistina
Johanna Rusanen-Kartano
Oulunkylän kirkossa ti 17.12. klo 19.00
Orkesteria johtaa Ahti Valtonen.
Tervetuloa!

Saman joulutähden alla - konsertti

Koskelan kirkossa, 1.12.13 klo 18.30 järjestettävässä konsertissa esiintyy Aurinko-yhtye, ja sen lisäksi lasten ja nuorten soitto- ja lauluryhmä Pikku-Aurinko. Ohjelma koostuu Latalalaisen Amerikan barokkisävelmistä sekä alueen joululauluista. Konserttia tukevat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Käpylän musiikkiopisto.

Konsertti on samalla osa Käpylän elävää joulukalenteria; kalenterin ensimmäinen tapahtuma alkaa Koskelan kirkossa klo 18.30.

Aurinko - música de Latinoamérica ry on vuonna 2009 perustettu, voittoa tavoittelematon helsinkiläinen yhdistys, jonka tavoitteena on edistää Latalalaisen Amerikan taidemusiikin tuntemusta, esittämistä ja tutkimista Suomessa ja muualla.

Projektin pianistit (ja rumpalit) Mauri ja Otto Kamusalin harjoituksissa 27.10.2013. Harjoitukset ovat mainiota kamarimusiikkikoulutusta!

Aurinko-yhdistyksen puheenjohtajana toimii Käpylän musiikkiopistossa alttoviulua opettava Clara Petrozzi (kuvassa yllä viulun kera). Ensimmäiset Saman joulutähden alla -konsertin harjoitukset pidettiin Karjala-talon Kamusalissa.

SOITTOHARRASTUS

- miksi?

HS:n sivuilla käytiin syksyn aluksi keskustelua suomalaisesta musiikkikoulutuksen tasosta. Musiikin positiivisia vaikutuksia kaikenikäisten hyvinvoinnille ei kukaan kiistä, mutta mielipiteitä sinkoili sekä klassisen musiikin opetuksen laadusta että ns. kevyen/rytmimusiikin asemasta.

Soittajien taso laskee...?

Musiikin ammattikoulutuksen piirissä peräänkuulutettiin ammattiin suuntaavaa koulutusta jo nuoresta alkaen; kirjoittajien mukaan klassisen musiikin ammattiopiskelijoiden nykytaso on laskenut vaarallisesti. Keskustelua käytiin myös perinteisen soitonopetuksen mestari-kisälli -mallin asemasta.

Etenkin orkesterimuusikoiden koulutukseen toivoivat muutosta ja parannusta sekä Hanna Kosonen (Tapiola Sinfoniettan intendentti; *ammattikorkeakouluista ei enää valmistu orkesterikelpoisia muusikoita*) että Hanna Juutilainen (huilisti, Tapiola Sinfonietta, Avanti! huilunsoiton-opettaja SibA, valtion mus.toimi-kunnan jäsen, HS 17.9.2013).

Maaailmanluokan huippumuusikoita tulee yhä enenevässä määrin etenkin Aasiasta. Lahjakkuudet seulotaan siellä esiin jo pieninä, ja he saavat/heille annetaan parasta mahdollista opetusta laaja-alaisesti. Suomen ja muiden länsimaiden kulttuurissa arvostetaan enemmän yksilön vapautta ja omia valintoja, eikä vanhemmilla ole halua sitoa lapsen tulevaisuutta yhden harrastuksen/valmennuksen varaan. Lasten ja nuorten ajankäytöstä kilpailevat nykyään rankasti sekä 'ruutu-aika' eri muodoissaan että muut harrastukset.

Lajos Garam (mus. toht., Sibelius-Akatemian viulumusiikin lehtori emeritus) korosti kirjoituksessaan vanhempien päätävä vastuuta pienten lasten kohdalla:

"...Vanhempien olisi valittava kahdesta tyystin erilaisesta opin tiestä (harrastus / ammattiin tähtäävä) lapselleen jompikumpi."

....." Korkeatasoisen ammattimuusikon taito saavutetaan vähintään 7-12 vuotta kestävä kurinalaisen harjoittelun kautta. Kansallisen tason ammattilainen on ehtinyt 18 vuoden ikään mennessä harjoitella noin 5000 tuntia, kansainväliselle tasolle yltänyt nuori muusikko jopa 10 000 tuntia."

... "Alle 12-vuotias lapsi ei vielä kykene itsenäiseen hyödylliseen harjoitteluun, joka vaatii monien seikkojen yhtäaikaista hallintaa. Jos lapsesta on tarkoitus kouluttaa ammattimuusikko, hänen vanhempiensa on ymmärrettävä karsia lapsen harrastuksia." ...

... "Kuri ei tarkoita ainoastaan ulkoapäin asetettua sotilaallista kuria, vaan sen sijaan itsekuria, itsehallintaa, keskittymisen taitoa, pitkäjänteisyyttä, peräänantamattomuutta ja lopulta itsensä toteuttamista. Näitä ominaisuuksia havaitaan runsaasti huippumuusikoilla, huippu-urheilijoilla ja kaikilla nuorilla, jotka hallitsevat taitolajeja."

Garam toteaa myös, että *"Menestyksellisessä muusikko-kasvatuksessa on lahjakas lapsi, pätevä pedagogi ja viisaat vanhemmat. Triangelin jokainen kulma on yhtä tärkeä."*

(Otteet kirjoituksesta Mestareita ei ole koskaan kasvanut ilman kuria, HS 21.9.2013)

Uuden Musiikin Orkesterin Umon toimitusjohtaja Eeva Pirkkala osunee oikeaan huomiossaan lasten ajankäytöstä. *"Suomen on vain hyväksyttävä tilanne, ettei huippumuusikoita tule samaan tahtiin kuin ennen. Sibelius-Akatemia on juuttunut ajattelussaan osin 1970-luvun musiikkiopistokulttuuriin. Lapsilla on nykyään enemmän harrastuksia ja kiinnostuksen kohteita kuin silloin. Ei heiltä voi olettaa omistautumista pelkästään musiikille. Elleivät lapset itse halua."*

Entä musiikin opetusmuodot?

Pekka Hako (fil.lis ja kasv.tiet. maist.) ja Timo Korhonen (kitarataiteilija, Turun amk yliopettaja) kritisoivat mestari- kisälli -oppimismallia kirjoituksessaan Yksipuolinen musiikin oppimismalli on aikansa elänyt (HS 21.9.13). Kirjoittajat visioivat Suomen nykyaikaisen musiikkikoulutuksen edelläkävijäksi uuden teknologian, kekseliään sisällön ja vauhdilla muuttuvien oppimisympäristöjen kehittäjänä.

"Nykyaikaisessa musiikinopiskelussa oppimisympäristö tarkoittaa ajasta ja paikasta riippumattomia maailmanlaajuisia ja elämyksellisiä tietoverkkoja, joissa perinteisen opetustilanteen hierarkkiset rakenteet ovat osin murtuneet." ...

... "Mestarilla ei enää tulisi olla vuosikausia yksinoikeutta oppilaaseensa, koska oppilaalla voi pääopettajan lisäksi olla samanaikaisesti useita mentoreita." ... "Musiikkikoulutuksen haaste on hyödyntää nuorten käyttämää teknologiaa ja viestintätapoja. Maailmanlaajusten tietoverkkojen avulla oppilas voi saada palautetta esimerkiksi vertaisryhmiltä, jotka ovat valtava voimavara." ...

Musiikkia ja esitysmalleja onkin saatavilla eri välineistä lähes rajattomasti. Omaksuuko uusi muusikkopolvi sitten entisiä paremmin kaikkia genrejä? Ehkä jossain määrin, mutta kunnollinen perehtyminen tiettyyn tyyliin vaatii aikaa.

Musiikin kuuntelua ja uusien asioiden syvällistä omaksumista ei voi 'pikakelata'.

KLASSISTA LIIKAA?

Lehtikirjoittelun kritiikki kohdistui myös opiskeltavaan musiikinlajiin:

- "Irrottakaa jo ote Sibeliuksesta - Rytmimusiikin ammattilaisten mielestä suomalainen musiikkikoulutus keskittyy liikaa klassiseen." (HS 17.9.2013)

- Professori Jukkis Uotila: "Klassisen musiikin volyymi on niin posketon, että siellä pitäisi keskittyä laatuun. Ylikoulutusta on jatkuvasti." (HS 17.9.2013)

- Viihdeorkesteria johtavan Riku Niemen mukaan Sibelius-Akatemiassa ei pitäisi opettaa mitään muuta kuin klassista musiikkia. "Siksi, että rytmimusiikin olisi pitänyt saada kokonaan oma, tai useita omia oppilaitoksia." (HS 17.9.2013)

Musiikkiopistojen arjessa soitetaan iloisesti sekaisin musiikin eri lajeja Helsingin sanomien kirjoituksista jäi tunne, että klassisen ja kevyen musiikin leirit olisivat kaukana toisistaan, mutta monessa musiikkiopistossa on jo pitkään soitettu musiikkia laidasta laitaan, leireistä piittaamatta. Ehkä juuri tuo monipuolinen ohjelmisto osaltaan vaikeuttaa osaamisen kumuloitumista, kertymistä tietystä tyyliin, mutta oppilaan motivaation kannalta kappaleiden vapaampi valinta voi olla hyvä asia.

Hyvän soittotekniikan oppii kuitenkin vain paljon harjoittelemalla, lajissa kuin lajissa. Sekä kevyellä että klassisella puolella eri tyylien oppiminen vaatii omaksumisaikaa, kykyä muuntaa omaa soittotapaa ja lopulta taitoa soveltaa erilaisia soittotekniikoita tyylin niin vaatiessa. Palaamme juurille: harrastukseksi vai ammatiksi?

Julkisuuteen nousee ajoittain ns. klassisen musiikin koulutuksen saaneita muusikoita, jotka soittavat kyllä ns. kevyempääkin ohjelmistoa, mutta kevyen puolen muusikot eivät juuri soita klassista ohjelmistoa. Harvoista esimerkeistä mainittakoon Iiro Rantala. Onko klassisen musiikin traditioita hankalampi tai hitaampaa oppia kuin kevyen? Osaavatko klassisen soittajat sitten kevyen tyyliä uskottavan hyvin? Svengaako?

Entä tulevaisuudessa? Sekoittuvatko lisää vai eriytyvätkö klassisen ja kevyen linjat toisistaan musiikkioppilaitoksissa?

Käpylän musiikkiopiston arvot

Lassi Logrénin kommentti (Käpylän musiikkiopiston kamulinjan vt. apulaisrehtori) HS:n lehtikirjoittelussa edusti hyvin Käpylän musiikkiopiston linjauksia ja arvoja: " *Toivon, että lapset saavat musiikinopetuksesta sellaiset eväät, että musiikki olisi heille tärkeitä niin lapsena, nuorena kuin aikuisena. Kukin saa soveltaa saamaansa oppia sitten siihen suuntaan, mikä kiinnostaa.*"

Suomen musiikkioppilaitosten liiton toiminnanjohtaja Timo Klemettinen kirjoitti HS:iin useaan otteeseen vastineita, ohessa yksi kirjoituksista kokonaisuudessaan.

Rakkautta musiikkiin ei pidä tukahduttaa /Timo Klemettinen (HS 17.9.2013)

Kansalliset opetussuunnitelman perusteet määrittelevät musiikkiopistojen tehtäviksi luoda edellytykset elinikäiselle harrastamiselle ja antaa valmiuksia alan ammatilliseen koulutukseen. Kaikki musiikin taiteen perusopetus on tavoitteellista ja etenee tasolta toiselle. Oppilaat tulevat musiikkiopistoon oppiakseen soittamaan, ja musiikkiopistoissa toimivat opettajat tekevät parhaansa tukiessaan oppilaita. On jotenkin mahdollista ajatus, että opettajat eivät haluaisi oppilaidensa oppivan soittavan ja etenevän opinnoissaan.

Se, että noin viisi prosenttia hakeutuu alan ammatillisiin opintoihin, ei tarkoita sitä, ettei 95 prosentti oppilaista olisi harrastanut tavoitteellisesti musiikkia. Ne, jotka eivät hakeudu alan ammattiin, ovat toivon mukaan saaneet elinikäisen harrastuksen. He jatkavat soittamista yksin tai ryhmässä, käyvät konserteissa ja toimiessaan aktiivisina kansalaisina tai päättäjinä tukevat asenteillaan suomalaista musiikki- ja kulttuuri-elämää.

Musiikkikasvatusjärjestelmän tulee antaa oppilaille mahdollisuus ottaa käyttöön heissä oleva musiikillinen potentiaali omien voimiensa,

lahjakkuutensa ja tavoitteidensa mukaan. Sopivasti mitoitettut haasteet lisäävät motivaatiota ja vaatiakin voi, mutta opettajien tehtävä on arvioida, kuinka paljon kannattaa ja voi vaatia kultakin oppilaalta. Kaikista ei voi tulla ammattilaisia, mutta jokaisesta voi tulla musiikin rakastaja, mikäli heidän rakkauttaan musiikkiin ei tapeta pakolla ja paineilla.

Tie muusikon ammattiin on pitkä ja jokaisella erilainen riippuen kotitaustasta, persoonallisuudesta ja monista ympäristötekijöistä. Joillakin lapsilla ja nuorilla on sisäsyntyinen palo musiikin harrastamiseen pienestä pitäen, toisilla se syttyy vasta myöhemmin. Ilman vahvaa sisäistä motivaatiota ja omaa halua musiikkia ei voi harrastaa pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti. Tätä paloa tulee vaalia ja ruokkia, eikä sitä pidä tukahduttaa kurilla."

Keskustelu jatkuu. Sibelius-Akatemian dekaani Tuomas Auvinen on esittänyt musiikin ammattilaisille kutsun keskustelutilaisuuteen 18.11.13 teemalla "Ammatilliseen muusikkouteen johtava koulutuspolku".

Musiikkioppilaitosten, Sibelius-Akatemian, Radion sinfoniaorkesterin sekä opetus- ja kulttuuriministeriön edustajia on kutsuttu pitämään lyhyitä alustuksia tilaisuudessa.

Käpylän musiikkiopistossa?

Ei haittaisi, vaikka keskustelua musiikkiopinnoista syntyisi myös Käpylän musiikkiopistossa.

- Kuinka pitkälti opetushallituksen ohjeet säätelevät musiikkiopistojen toimintaa?
- Mitä opistossa pitäisi vanhempien ja oppilaiden mielestä oppia?
- Tietävätkö perheet Käpylän musiikkiopiston arvot ja opetuksen tavoitteet?
- Tietävätkö perheet tasosuoritusten sisällön ja vaatimukset?
- Kuka tietää, voiko lapsesta tulla huippumuusikko?
- Entä jos ammattiin ei pääse hurjasta harjoittelusta huolimatta? Ovatko tavoitteet realistisia?
- Orkesterisoittajat ehkä työllistyvät Suomessakin, mutta entä solistit?
- Joillekin harjoittelun fyysisyys maistuu, mutta onko kyse samalla musiikillisesti lahjakkaimmista?
- Onko oppilailla riittävästi vapautta/ tarpeeksi itsekuria?
- Onko oppilailla liikaa harrastuksia?
- Soitetaanko opistossa liikaa kevyttä musiikkia?
- Pitäisikö teknologiaa käyttää enemmän hyödyksi opetuksessa?

Pirjo Pesola

P.S. Mielenpitoja ja kirjoituksia voi mainiosti lähettää esimerkiksi KAPULAan: pirjo.pesola@kmo.fi.

Suomen musiikkioppilaitosten liiton (SML) hallituksen jäseniksi valittiin 1.1.2014 alkaen :

Leif Nystén, puheenjohtaja, Musik- och kulturskolan Sandelsin rehtori, Helsinki; Tapio Hurri, Sibelius-opiston rehtori, Hämeenlinna; Timo Lehtonen Lappeenrannan musiikkiopiston apulaisrehtori; Pasi Ojala, Keski-Pohjanmaan konservatorion apulaisrehtori Kokkola; Matti Vääntinen, Musiikkiopisto Juvenalian rehtori, Espoo; Bo-Anders Sandström Jakobstadsnejdens musikinstitut/ Pietarsaaren seudun musiikkiopisto rehtori; Raimo Päiväläinen, Käpylän musiikkiopiston rehtori.

Bolerian rhapsody - Ilkka Hammon teoksen kantaesitys 27.10.2013

Bolerian rhapsody (osat: Bolero-Cadenza-Waltz-Tango Grotesk-Pastorale-Polka) - Ilkka Hammon orkesteriteoksen kantaesitys kuultiin Koskelan kirkossa su 27.10.2013 Käpylän musiikkiopiston orkesteri, johtajana Ahti Valtonen

Ilkka Hammo, miltä kuulosti teoksen kantaesitys säveltäjän mielestä? "Semmoiselta kuin etukäteen ajattelinkin; aika nopealla aikataululla piti saada teos ja porukka kasaan; siihen nähden esitys meni aika hyvin. Teos on melko haastava ja orkesterissa oli soittajia, jotka eivät ole ennen juuri soittaneet kapellimestarin kanssa, mutta yllättävän hyvin soittajat venyivät. "

Ilkka kirjoittaa sävellysluonnoksia usein ensin käsityönä esimerkiksi pianopartituuriksi ja muotoilee vasta sitten orkestraation. Joskus tosin orkestrointi-idea on heti ensimmäisenä mielessä. Käsin kirjoittaminen on Ilkan mielestä kätevämpi ja luonnollisempi tapa tehdä luonnoksia.

" Jossain tilanteissa puhtaaksi-kirjoitukseen käyttämäni Sibelius-ohjelma (nuotinkirjoitusohjelma) saattaa auttaakin, kun yrittää saada teosta soimaan päässä. Sen avulla saa esim. käsityksen siitä, kuinka pitkään joku jakso kestää, mutta soundit ovat niin huonot, ettei teoksen sointiin tietokoneelta kuunnellessa kannata juuri luottaa. Myös tietokoneen täydellisen tarkka konemainen soitto hämää, koska vaikutelma on aivan erilainen elävien soittajien kanssa."

Boleron idea on peräisin Lisa Päliköltä.

Lisa oli nähnyt dokumentin afrikkalaisesta sinfoniaorkesterista ja sen soittajien villin version Ravelin Bolerosta. Hän oli myös haaveillut jo jonkin aikaa produktiosta, jossa teemana olisi sirkus ja uudenlainen näyttämöasettelu. Sirkuksesta hän keskusteli myös Ilkan kanssa jo syksyllä 2011.

Sirkus -produktion tekeminen odottaa yhä sopivan ja kohtuuhintaisen tilan löytämistä, mutta ajatus sirkuksesta "jäi takaraivoon" Ilkan ajatuksiin, kun hän lähti tekemään Lisan ehdottamaa teosta Boleron teeman pohjalta kesällä 2012.

Sävellys tuli valmiiksi syyslomalla 2012 ja ensimmäiset yhteistreenit olivat lokakuun alussa 2013. Yllättäen vaihtuvat erilaiset musiikkityylit ja eri soittimien esittely yhdistyvät ehkä hieman sirkushenkisesti Ilkan teoksessa Bolerian Rhapsody.

"Nimi viittaa sekä Raveliin että Lisztin Unkarilaiseen rapsodiaan nro 2, josta myös on lainaus teoksessa. Queen-yhtye ja heidän kappaleensa Bohemian Rhapsody olivat minulle tärkeitä innoittajia nuorempana. Sävellyksessäni ei kuitenkaan esiinny musiikillisia viittauksia Queeniin", kertoo Ilkka.

Voitko hyödyntää Bolerian Rhapsodya opinnoissasi? "Ei, tämä oli eri juttu. Mutta tässä oppi paljon siitä, miten oppilasorkesterille kannattaa kirjoittaa. Esimerkiksi Polkka tuntui sujuvan soittajilta kivasti, mutta Pastorale, jossa jousilla oli myöhäisromanttista, kromaattista satsia tuntui haastavalta, koska oppilaat eivät ole tottuneet

tämänkaltaiseen sävelkieleen. Muutama osa sujui vielä hieman liian hitaasti, koska harjoituksia oli niin vähän."

Sävellystä opiskelevan Ilkan edellisistä sävellyksistä juuri oppilasorkesterille on jo aikaa, hän keskittyy nykyään Sibelius-Akatemian opinnoissaan moderniin sävelkieleen ja työskentelee ammattilaisten kanssa.

"Oli hauska tehdä pitkästä aikaa erilaista musiikkia, rento meininki itsellä. Teen varmaan joitakin korjauksia vielä tähän teokseen keskusteltuani Ahdin (kapellimestari) kanssa. Ajatuksena on ollut, että tätä esitetään useampia kertoja, ehkä keväällä esim. koululaiskonsertteina."

Ilkka sisällytti teokseen harvinaisen rikkaasti erilaisia soittimia - mm. kitaran, nokkahuilun ja harmonikan - joten teos sopisi oivallisesti nuorille kuulijoille soitinesittely-mielessäkin. Kevään esityksiin Lisa Pälikkö varmaan suunnittelee jotain näyttämöllistä myös musiikin ympärille, jos oikein arvaan. Teos on tarkoitus esittää jatkossa yhtenä kokonaisuutena, ilman taukoja osien välillä.

"Siitä tulee varmasti oikein hyvä, kun saadaan lisää harjoituksia ja esityksiä", arvioi Ilkka. Äänitallenne on myös suunnitelmissa, kunhan partituuri on saanut lopullisen muotonsa. Sen jälkeen tätä teosta kannattaa kyllä tarjota muillekin opistoille!

PP

Ahti Valtonen johti orkesteria.

Ilkka Hammo sisällytti teokseen osuuden mm. kitaralle ja nokkahuilulle.

Bolerian Rhapsodyn
soittajia Koskelan
kirkossa kanta-
esityksen jälkeen
27.10.2013.

Resonaari – opiskelun demokratiaa

Resonaari on musiikin erikoispalvelukeskus, joka sijaitsee Kulosaarissa, noin viiden minuutin kävelymatkan päässä metroasemalta. Perjantaina 8.11. järjestettiin kolmannen kerran Kaikki soittaa – Music for all – tutkimusseminaari. Tapahtuma kokosi yhteen niin tutkijat kuin tutkimustiedosta kiinnostuneet keskustelemaan erityismusiikkikasvatuksesta ja siihen liittyvistä teemoista. Resonaarin pedagogiset menetelmät ja tutkimustoiminta ovat herättäneet kansainvälistä kiinnostusta ja tälläkin kertaa paikalla oli tutkijoita Ruotsista, Sveitsistä sekä Yhdysvalloista.

Mikä ihmeen Resonaari?

Resonaarin musiikkikoulu antaa taiteen perusopetusta erityisryhmille. Toiminta-ajatuksena on tarjota opetusta sellaisille ihmisille, joilla on jokin sairaus tai vamma. Oppilaita koulussa on yhteensä n. 200, joista suurin yksittäinen kohderyhmä ovat kehitysvammaiset. Muita kohderyhmiä ovat mm. tarkkaavaisuushäiriöiset, oppimishäiriöistä kärsivät ja mielenterveyskuntoutujat. Diagnooseja ei Resonaarissa kuitenkaan kysellä. Jokaisessa opiskelijassa nähdään oppimisen potentiaali ja diagnoosia keskeisemmäksi kysymykseksi nousee: Miten voin parhaiten tukea tätä yksilöä, mitkä ovat hänelle sopivat oppimistavoitteensa ja kuinka paljon aikaa hän niihin pääsemiseksi tarvitsee? Opetus on tasolta toiselle etenevää ja musiikkikasvatukselliset tavoitteet sisältävää toimintaa.

Resonaari on perustettu vuonna 1999 ja se on yksi HelsinkiMission toimintamuodoista. Tutkimus- ja kehityshankkeiden päärahoittaja on RAY.

Mullistavat kuvionuotit

Musiikkiterapeutti Kaarlo Uusitalo huomasi, miten musiikin perustaitojen, kuten esim. rakenteiden ymmärtäminen ja informaation seuraaminen lisäsi hänen oppilaissaan elämönhallinnan taitoja sekä auttoi heitä hahmottamaan ympäristöään ja omaa osuuttaan siinä. Uusitalo pohti, miten melodia – ja sointusoiton merkintätavan voisi kuvata siten, että soittaminen mahdollistuisi kaikille. Syntyivät kuvionuotit, joiden avulla voidaan merkitä vastaava nuotti-informaatio, kuin perinteiselläkin nuottikuvalla: oktaavialat, sävelet, sävelten kestot, ylennykset ja alennukset, tauot, sointumerkit, tahdit ja kappaleen rakenne. Kuvionuoteissa informaatio on täysin konkreettista väreineen ja muotoineen. Sen minkä näet, sen soitat.

Oppimisen kauneudesta ja kuvionuottien toimivuudesta saimme hyvän esimerkin perjantain seminaarissa, jonka alkajaisiksi kuuntelimme kahden Resonaarin musiikkikoululaisen esityksen. Saatesanoiksi Kaarlo Uusitalo kertoi, että kosketinsoittaja on ollut levoton tyyppi, jolla on tapana karkailla. Aina on kuitenkin löydetty, hän naurahti. Parhaillaan kaveri suorittaa kuulemma Resonaarissa tet-harjoitteluaan. Tämän jälkeen näimme ja kuulimme, miten kyseinen nuori mies istui rauhallisesti pianon ääreen ja säesti tutun 50-luvun iskelmän täydellisen sujuvasti. Pulssi, sointuvaihdokset, dynamiikka, solistin kuunteleminen, loppukumarrukset – kaikki sujui. Mikä lahja soittotaito voikaan olla hänen perheelleen, lähipiirilleen ja ennenkaikkea pojalle itselleen. Resonaarin musiikkikoululaisille soittotaidolla, yhteismusisoinnilla ja keikkailulla voi olla ratkaisevan tärkeä vaikutus heidän kehittymisessään itseään arvostavaksi ja aktiiviseksi kansalaiseksi.

Uusitalon mukaan hän kuvitteli keksimänsä nuotinkirjoitusjärjestelmän palvelevan ainoastaan erityisryhmiä. Resonaarissa tehty kehittäelytyö on kuitenkin osoittanut sen oivalliseksi välineeksi kaikille, jotka aloittavat soitonopiskelun.

Tutkimustuloksia opetuksen yksilöllistämistä musiikkioppilaitoksessa

Tutkimusseminaarin kenties mielenkiintoisinta antia tarjosi Anni Puittinen, joka esitteli kuulijoille Pro gradu-tutkielmansa tuloksia. Työn nimi on: *Se on oikeesti step by step – Laadullinen tapaustutkimus oppimäärän ja opetuksen yksilöllistämistä musiikkioppilaitoksissa*. Tutkimus tarjosi ajatuksia inklusiivisemmän opetuskulttuurin luomisessa. Inklusiivisella opetuksella tarkoitetaan opetuksen järjestämistä siten, että jokainen oppilas saa riittävän ja oikea-aikaisen tuen oppimiselleen. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin kirjattu yksilöllistämisympäristö mahdollistaa tämän.

Tutkimuksen aineisto koostui oppilaitoksen rehtorin, erityisopetukselle nimetyin vastuuopettajan sekä seitsemän instrumenttiopettajan haastatteluista. Lisäksi aineisto täydentyi instrumenttiopetuksen havainnoinnilla. Tutkimuksen kohteena olleessa musiikkiopistossa oli systemaattisesti järjestetyt yksilöllistetyn opetuksen muodot: henkilökohtainen instrumenttiopetus, ryhmäopetus erityisryhmissä tai integroituna normaaliryhmiin, Tuloksista Puittinen tiivistää, että em. opetuksen onnistumiseen vaikuttavat seuraavat seikat: yhteisen ymmärryksen saavuttaminen, työyhteisön

valtuuttaminen ja verkostoituminen, muutostarpeisiin vastaaminen sekä yksilön ja yhteisön kehittymismahdollisuuksien vaaliminen.

Tutkimus pyrkii osaltaan tarjoamaan näköaloja inklusiivisemmän musiikkikasvatuksen järjestämiselle musiikin laajan oppimäärän mukaista perusopetusta tarjoavissa musiikkioppilaitoksissa.

Aineistosta esiin nousseiden havaintojen perusteella Puittinen pohtii oltaisiinko musiikkikasvatuksessa valmiita ottamaan lähtökohdaksi yksilölliset tarpeet erityistarpeiden sijaan. Mikä oikeastaan on pedagogisesti erityistä ja mikä nk. normaalia instrumenttipedagogiikkaa, hän miettii. Olemmeko valmiita kehittämään niitä osa-alueita, mihin tavallinen koulutus ei pysty tällä hetkellä vastaamaan? Missä määrin haluamme pitää kiinni rajoista, jolloin erityisyys nousee esteeksi?

www.resonaari.fi

Linkki Anni Puittisen graduun:

http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20121108/urn_nbn_fi_uef-20121108.pdf

Elisa Kerola

Jutun kirjoittaja on syyslukukauden 2013 työkokeilussa Käpylän musiikkiopiston kamulinjalla.

BALLADITANSSIA - Tule tanssimaan kanssani balladeja!

Etsin kiinnostuneita ihmisiä mukaan projektiin, jossa tutustutaan keskiaikaiseen balladitanssiperinteeseen ja kehitetään siitä uusia muotoja.

Balladi on keskiajan Euroopassa syntynyt kertovan kansanlaulun laji, joka on elinvoimainen vielä tänäkin päivänä. Vielä keskiajalla lauluja laulettiin ketjussa tanssien, mutta myöhemmin tuo tapa on lähes kuollut. Färsaarilla traditio on jatkunut kuitenkin katkeamatta, ja muissa pohjoismaissa balladitanssiperinnettä on elvytetty myöhemmin. Suomessa tämä on vielä tekemättä ja siihen on nyt tulossa muutos.

Jos pidät laulamista, tarinoista ja tanssimisesta, niin olet tervetullut mukaan. Mitään erityisiä taitoja ei tarvita, kiinnostus ryhmässä toimimiseen riittää. Laulut kuin tanssitkin ovat lähtökohtaisesti helppoja. Harjoituksissa opetellaan tekstejä ja melodioita, sekä kokeillaan erilaisia askeleita ja ketjutanssioitteita. Ryhmä on suunnattu aikuisille ja nuorille.

Projekti huipentuu toukokuussa 2014 Musiikkitalossa pidettävään konserttiin, joka on osa taiteellista tohtorintutkintoani. Halukkaat voivat osallistua siihen, mutta pakollista se ei ole.

Projektiin osallistuminen on muuten maksutonta, mutta materiaalikuluista maksetaan pieni korvaus Käpylän musiikkiopistolle.

Ryhmä kokoontuu Helsingissä Käpylän musiikkiopiston tiloissa Karjalatalolla (Käpylänkuja 1). Tapaamisia on pari kertaa kuussa viikonloppuisin, aina pari tuntia kerrallaan.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Maija Karhinen-Ilo

ilomaija@gmail.com

050 5919 421

KONSERTTIKALENTERI

ti 10.9.	Suzukikonsertti	su 1.12.	Joulukulele! Ukulelen alkeiskurssi
ke 11.09.	Santerin iltasoitto	su 1.12.	Ukulele joulun tuopi!
ke 18.9.	Pianistien konsertti	su 1.12.	klo 18.30 Saman joulutähden alla, Aurinko-yhtye & KMO
ti 24.9.	Sellistien ja basistien kons.	ti 3.12.	Suzukikonsertti
to 26.9.	Kuisman iltasoitto	ke 4.12.	Suomalaisen musiikin iltasoitto
ti 1.10.	Suzukikonsertti	ma 9.12.	klo 18 Ranskalainen sali
ke 2.10.	Otto Antikaisen viulukonsertti	ti 10.12.	Suzukikitaristien joulu-soittajaiset
to 3.10.	Pianistien konsertti	ti 10.12.	klo 18.45 Ranskal. sali
ke 9.10.	Ilonan iltasoitto	ke 11.12.	Joulumatinea
to 10.10.	Huilumatinea	to 12.12.	Suzukiviulistien konsertti
su 20.10.	Ukulelen alkeisjatkokurssi	ti 17.12.	klo 18 Koskelan kirkko
to 24.10.	Pianomatinea	ke 18.12.	Musiikkiopiston Joulukonsertti
su 27.10.	Luvassa Boleroa!	ke 18.12.	Huilistien joulukonsertti
ke 30.10.	Eilan iltasoitto	ke 18.12.	klo 19 Oulunkylän kirkko, Orkesterin joulukonsertti,
to 31.10.	Huilumatinea	ke 18.12.	Sopraanosolistina Johanna Rusanen-Kartano
su 3.11.	Ukulelen alkeis- ja alkeisjatkokurssi	ke 18.12.	klo 17 Karjala-talo
ti 5.11.	Suzukikonsertti	ke 18.12.	Kamulinjan muskarilaisten joulujuhla
ke 6.11.	Pianistien konsertti	ke 18.12.	klo 18 Koskelan kirkko
to 7.11.	puhallinmatinea	ke 18.12.	Haitaristien joulukonsertti
ke 13.11.	Pianoilta I ja II	ke 18.12.	klo 18.30 Karjala-talo
to 14.11.	liriksen iltasoitto	18.12.	Kamulinjan isompien oppilaiden joulujuhla
pe 15.11.	Syysjamit (kamulinja)	18.12.	klo 19 Ranskalainen sali
ti 19.11.	klo 18.30	la 21.12.	Kitaristien joulumatinea
	Elokuvamusiikkia selloilla ja bassoilla		klo 16 Pianomatinea
ke 20.11.	Laulajien ilta		
to 21.11.	pianistien konsertti		
la 23.11.	Paritanssin alkeet aikuisille ja nuorille (kamulinja)		
ke 27.11.	pianistien konsertti		
to 28.11.	Huilistien tasokonsertti		
la 30.11.	Huilistien joulukonsertti		